

دستور العمل فنی اتوکلاو

هدف: دستورالعمل کار با دستگاه اتوکلاو در آزمایشگاه میکروبی شناسی گروه مهندسی بهداشت محیط

دامنه کاربرد: آزمایشگاه میکروبی شناسی گروه مهندسی بهداشت محیط

مسئولیت: کلیه دانشجویان و کارکنان در هنگام کار با دستگاه، مسئولیت اجرای این دستورالعمل را به عهده دارند. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای مفاد این دستورالعمل به عهده مسئول آزمایشگاه است.

اتوکلاو بهترین وسیله برای سترون نمودن محیط های کشت، محلول ها، پسماند های آلوده و مواد خشک است که با بهره گیری از حرارت بخار آب تحت فشار مورد استفاده قرار می گیرد.

دستورالعمل فنی

- بهرتر است جهت سترون سازی محیط های کشت و محلول ها از لوله ها و ارلن های در پیچ دار استفاده شود. بیشتر از دو سوم آنها را پر نکنید.
- از قرار دادن اشیاء بر روی یکدیگر بپرهیزید. باید فاصله اشیاء از یکدیگر و از دیواره های اتوکلاو حداقل ۵ سانتی متر باشد تا بخار جریان یابد.
- درب اتوکلاو را ببندید. زمان ودما را طبق دستور شرکت سازنده جهت محیط های کشت و محلول ها (معمولا ۱۵ دقیقه در ۱۲۱ درجه سانتی گراد) تنظیم نمایید.
- جهت سترون سازی پسماند های آلوده، آنها را جدا نموده و در کیسه های قابل اتوکلاو شدن قرار دهید و بر روی آنها برچسب *Biohazard* نصب کنید.
- برای اطمینان از نفوذ بخار به همه قسمت های کیسه های حاوی پسماند آلوده، یا گره آنرا شل کنید یا قبل از محکم نمودن گره، یک پیمانه (۰/۳ لیتر) آب به آن اضافه کنید. بیش از سه چهارم کیسه را پر نکنید.
- برای جلوگیری از مسدود شدن آبگذر اتاقک اتوکلاو توسط آگار مذاب، کیسه های حاوی پسماند آلوده را داخل سطل قرار دهید.
- زمان لازم برای سترون سازی پسماند، ۶۰ دقیقه در ۱۲۱ درجه سانتی گراد یا ۴۵ دقیقه در ۱۳۴ درجه می باشد.
- برای پایش مستمر اتوکلاو در هر بار استفاده، از اندیکاتور شیمیایی کلاس ۶ استفاده نمایید.
- حداقل به طور هفتگی یا فواصل بیشتر متناسب با بار کاری اتوکلاو از ویال اندیکاتور بیولوژیک حاوی اسپور *Geobacillus stearothermophilus ATCC ۷۹۵۳* جهت پایش عملکرد دستگاه توصیه می شود.

نحوه نگهداری

- روزانه صفحه کف اتوکلاو را از سوراخ آبگذر اتافک جدا نموده ، تمیز کنید . لوازم فرعی مثل طبقات و سینی ها را با آب و صابون بشویید . سطح آب ژنراتور را کنترل نمایید .
- هفتگی آبگذر و درزها را تمیز نمایید . سوپاپ اطمینان را بررسی کنید .
- ماهانه آب دستگاه را تعویض نمایید .
- هر سه ماه داخل و خارج دستگاه و قسمت بیرونی آبگذر را تمیز نمایید .
- هر شش ماه دستگاه توسط نماینده سرویس تعمیر ، بازرسی شود .

ایمنی

- ❖ از دستکش مقاوم به حرارت و محافظ چشم استفاده کنید .
- ❖ بعد از آن که فشار اتافک اتوکلاو به صفر و دمای آن به حدود ۶۰ درجه سانتی گراد رسید ، کنار اتوکلاو (ونه در جلوی درب آن) بایستید و آن را به آرامی باز کنید . منتظر بمانید تا ظروف کمی خنک شوند ، سپس آنها را حمل کنید .
- ❖ هرگز در هنگام روشن بودن دستگاه اقدام به بارگذاری یا خارج نمودن وسایل و مواد ننمایید . همیشه ابتدا دستگاه را خاموش نموده و سپس اقدام به گذاردن و برداشتن وسایل نمایید .
- ❖ هرگز در هنگام روشن بودن دستگاه و اتصال آن به پریز برق اقدام به تمیز نمودن آن نکنید . در صورت سهل انگاری و ریختن آب یا مایعات بر روی تابلوی برق ، فوراً دستگاه را از پریز جدا نموده و سپس اقدام به خشک کردن تابلوی برق نمایید . از دستگاه استفاده نکنید تا مواد ریخته شده ، کاملاً خشک شود .
- ❖ هرگز پیچ های محکم کننده درب را در هنگام کار دستگاه شل و سفت نکنید .

		تهیه کننده : معصومه مشایخی (مسئول آزمایشگاههای گروه مهندسی بهداشت محیط) تایید کننده: حامد آقائی (مسئول کمیته ایمنی دانشکده بهداشت)
	شماره بازنگری: ۰۰	
	تعداد صفحات: ۲ صفحه	